www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXI. Число 139. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 15. червня, 1923. VOL. XXXI. No. 139. Jersey City, N. J., Friday, June 15, 1923. THREE CENTS

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ХОЧЕ ПЕРЕГОВОРІВ З ЧУЖИМИ УРЯДАМИ В СПРАВІ ПРОГИБІЦІЇ

ВАШИНГТОН, 13. червня. — Американський уряд, як кажуть його визначні члени, вже прийшов до переконання, що навязанне переговорів з чужими державами є одиноким виходом з прикрої межинародної ситуації, в яку він попав через свої недавні зарядженя в справі воження алькогольних напитків кораблями, заїзджаючими до американських портів.

Ціла біда з тим новим планом, що уряд не знає наперед, яке становище до всіх важних прогибіційних питань займе новий сенат, йому прийдеться потвердити всякі межинародні угоди в тім згляді. Уряд також боїться впливу такої дебати на наближаючіся президіяльні вибори.

ТАЙНА ЖІНОЧА ОРГАНІЗАЦІЯ ДЛЯ ОХОРОНИ ПРОГИБІЦІЙНОГО ЗАКОНА

НЮ ОРЛІНС, Луізіяна, 13. червня. — Серед жіноцтва сього стейту зорганізувалося спеціяльне товариство для пильнованя прогибіційного закона. Товариство є тайне, себто не виявляє своїх членів, та називається „Вомстед Виджиленте". В самому Ню Орлінсі має воно мати 400 членкинь, а кожда з них зобовязується давати потайно допомогу прогибіційним агентам.

ЗАКИДАЄ, ЩО ГРОШІ НА ДОПОМОГУ ГОЛОДУЮЧИХ ВЖИВАЄТЬСЯ НА КОРМЛЕННЄ МОСКОВСЬКОЇ АРМІЇ

ШІКАГО, Илинойс, 13. червня. — Перед зборами місцевої торговельної палати („чейм'берс оф комерс") виступив Чарлс Смит, котрий був колись анґлійським шпигом в Росиї і яко такий служив в російській армії в ранзі полковника; він заявляє, що всі гроші, зібрані в Америці товариством „Приятелі Совєтської Росиї" на допомогу голодуючим, були всі зужиті на годованє московської армії. В той спосіб зужито всі гроші, себто коло півтора міліона долярів.

Говорив він далі, що совєтському урядови не грозить поваленє та що на його чолі стоять хитрі люди, переважно Жиди. Однак сі Жиди з хвилею вступленя в большевицьку партію, затрачують всі національні почування та завзято переслідують других Жидів національно й релігійно, посувоючися навіть до вбийства других членів своєї нації.

Адвокат Чарлс Рехт, котрий представляє совєтський уряд в Америці, заявив, що закид, буцімто гроші, зібрані на допомогу голодуючим, зужито на удержанє московської армії, не є правда.

З АГІТАЦІЇ ЗА СВІТОВИМ СУДОМ

ЧЕПЕЛ ГИЛ, Норт Каролайна, 13. червня. — Нюйорський адвокат Бетел виступив перед Університетом Північної Каролайни з промовою в користь пропозиції президента Гардинґа, щоби Злучені Держави вступили до межидержавного суду при Лізі Народів.

СТАН РОБІТ В МАЮ

ВАШИНГТОН, 13. червня. — Федеральне бюро занять оголошує свої обчислення зі стану робіт в місяцю маю с. р., з якого виходить, що ні в одному місяци за посадніх 12 місяців не було так мало безробіття, як власне в маю.

Перегляд поодиноких промислів показує, що просто всі галузи занять, за винятком одного рільництва, відчувають певну недостачу робочих рук.

БЕЗРОБІТТЯ В ТЮРМАХ

ВАШИНГТОН, 13. червня. — Спільний комітет конгресу застановляється тепер над питанням, яку роботу найти 6,500 вязникам по федеральних тюрмах в Атланті, Лівенворт та Мекнів Айленд. Сотки вязнів лінюхує, бо заряди вязниць не мають для них роботи, хоча вязники хочуть працювати.

Підносять плани закласти в вязничих фабрики для виробу черевиків для американських жовнірів та моряків.

ВЖИВАЛИ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА НА ПРИВАТНУ КОРИСТЬ

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 13. червня. — Перед спеціяльним урядовим комітетом ведеться тут слідство проти кількох вязничних та поліційних урядників, яким закидається, що вони вживали матеріялів, належачих до стейтової вязниці до будови приватних домів.

ЖІНКИ ДОМАГАЮТЬСЯ БІЛЬШОГО ВПЛИВУ

НЮ ЙОРК, 13. червня. — Жіночі організації предложили стейтовому комітетови републиканської партії домаганнє признати їм в комітеті більше голосів, як вони досі мали. Деякі жінки навіть кажуть рівного голосу з мущинами, себто тілько місць в комітеті, тілько мають мущини.

ПАЧКОВАНЄ КИТАЙСЬКИХ ІМІГРАНТІВ ДО АМЕРИКИ НЕ УСТАЄ

НЮ ЙОРК, 13. червня. — Урядники кваратинового уряду в сьому порті вигатували на новім мори покинений морями корабель, заладований 16 Китайцями, видимо пачкованих безправно до Злучених Держав. Слідство показало, що пачкарі забрали від кождого імігранта по 500 долярів за перевіз та висадженє їх на беріг, але пізнали до берега, покинули їх на воді на Божу волю. Китайці сиділи тихо, поки голод не примусив їх виняти прапора, оздоблюючого тяжке положенє корабля.

В СПРАВІ УСТУПЛЕННЯ ІМІГРАЦІЙНОГО КОМІСАРЯ

В справі уступленя імігрантного комішенера в нюйорськім порті Роберта Тода його приятелі пускають чутку, що його примусили до уступленя його вороги, які не давали йому виконувати справедливого імігрантного закон. Один з нюйорських політиків заявив, що ріжні впливові політики неразвживали свого впливу та натискали на Тода не переводити обовязуючі закони в житє. Самий Тод ще не виступив з ніякою публичною заявою.

ТАЙФУН НА ФИЛИПИНАХ

МАНИЛА, Филипини, Острови, 12. червня. — Серед страшного тайфуна (вітрюги в горячих краях), що навістив острів Самар, погибло після тимчасових вісток 13 людий.

Після донесень з острова в сімох містах сього острова остало стоючими всего 5 процент домів; решта всі завалені. Тисячі людий без даху над головою вижидає голодової смерти, яка грозить їм, як хтось не поспішить їм з допомогою. Всі навіжені нещастєм жиють недозрілими кокосовими горіхами та зеленими пальмовими листєм.

В провінції Самарі затонуло на морю шість лодок. В провінції Альбай завалилося коло 500 домів. Мости всі знищені, дороги під водою. Буря знищила сильно портові причали та плянтації (великі сади) кокосового оріха.

ЩОБИ ЗАПОБІГТИ КОРАБЕЛЬНИМ ПЕРЕГОНАМ

Корабельні підприємства радять над тим, якби запобігти перегонам кораблів, долливаючих до портів з ладунками нових імігрантів. Корабелі перегоняються, щоби заїхати до порту, заким квота імігрантів з ріжних країв буде виповнена.

ШУКАВ СМЕРТИ, АЛЕ НЕ ЗНАЙШОВ

До брукцинської поліції зголосився Антоні Кавалльо, обжаловуючи себе за вбийство власної жени. Під впливом гризї сумління розпучений вбийник помандрував світами, а відтак вступив до війска та пішов на війну, шукаючи смерти. Не найшовши її віддався в руки поліції. Та тут довідався, що жена не вмерла від побоїв, яке вчинила, подала його в суд, розвелася з ним, віддалася за другого та живе з ним щасливо.

НЕ ВІЛЬНО ВЖИВАТИ ТРАМВАЇВ З ОДНИМ РОБІТНИКОМ

Місяцева рада Сю Йорку видала зарядженє, яким забороняється трамваєвим (стрітка-ровим) підприємствам вживати возів з одним робітником який рівночасно є моторовим і кондуктором.

ПОБОЮЮТЬСЯ СТРАЙКУ МАЙНЕРІВ

Брукляцька палата торговельна висказала на своїм зібранню побоювання, що з днем 31. серпня сього року скінчить ся обовязуючий тепер майнерський контракт та що в браку нової умови прийде до нового страйку майнерів твердого вугля.

ВАЖНИЙ ДЛЯ АВТОМОБІЛІСТІВ ВИНАХІД

Німецький винахідник Франц Лянг показував перед громадою інжинерів свій новий автомобілевий винахід, котрий позваляє вживати нечищеної нафти до порушування автомобілевого мотору. Після обчислень винахідчика кошта їзди автом будуть значно зменшені, бо тепер галлон топлива буде коштувати всего 4 центи за галлон. Він каже, що в той спосіб Злучені Держави заощадять міліони долярів річно.

МЕКСИКО АРЕШТУЄ СВОГО КОМУНІСТА, ВИПУЩЕНОГО ЗІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

МЕКСИКО, 13. червня. — В місті Пуебла арештовано нині під закидом державної зради мекеканського комуніста Енріка Фльоренса Магона, котрий був відчас війни засуджений на вязницю в Злучених Державах за агітацію проти війни, а котрого недавно помилував президент Гардинґ.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ СУДЯТЬ УКРАЇНЦІВ

„Руль" повідомляє, що в Одесі розглядалась справа великої революційної, української організації в Катеринославському районі. „Рев-трибунал засудив 6 обвинувачених на розстріл, 4 на десятьлітню тюрму, 21 до тюрми на коротші речинці.

НОВІ ГОДИНИ В ПОЛЬСЬКИХ БІОРАХ

Польський міністер торговлі і промислу виступив на президії ради польських міністрів з проектом установленя урядових годин в біорах на час від 9 ранку до 3½ пополудни. Крім того мають бути заведені в урядах т. зв. „анґлійські суботи", то зн. урядованє до 12 год.

ЦІЛА РОДИНА ЗГИНУЛА В ОГНІ

ЕКСЕТЕР, Онт., Канада. — Пан Сліс Станлєк, у віці 35 літ, її четверо дітий у віці 6, 4, 2 роки і двотижнева дитина та її брат, у віці 45 літ, згинули страшною смертю в огні, який вночі 2 червня знищив їх хату в Содом, три милі на захід від Екстер. Самий Стенлі при ратованю двох дітий: 20-літної дівчини і 12-літнього хлопця так зменшився і попіклся, що впав з вибитого вікна на другому поверсі. Люди найшли його непритомного і за опікувались ним сусіди.

ПЕРШИЙ УКРАЇНЕЦЬ ІНЖИНЕР В КАНАДІ

Часопись „Канадійський Фармер" повідомляє:

В історії розвою нашого життя в Канаді, український нарід може бути гордий з того, що попри кількох професіоналістів, як лікарів і адвокатів, які вибились тяжкою працею в науці на свої становища, сього року здобув першого українського інжінера в особі д. А. Гнатишина.

Андрій Гнатишин роджений в 1901 році в Гонор, Манитоба. Школу публичну скінчив в Гонор в 1913, а опісля в Селкірк, Ман. скінчив в 1916 р. школу висшу і вступив на манітобський університет. В університеті був дуже пильним учеником і на третім році дістав в курсі математики $150.00 нагороди. В 1920 році дістав степень В. А. тоді був він найменодшим студентом в університеті.

В осени, 1920, приїхав до Едмонтонського Університету, де записався на курс „майнінґ" енджінірінґ", а в 1921 р. відбув один рік практики в Брул Майн і осенню, 1922, приїхав докінчити курс, який укінчив відзначаючо в маю с. р. та одержав другий титул B.Sc.

Цілий час науки в університеті в Едмонтоні д. Гнатишин перебував в Інституті ім. Грушевського і поза шкільну працю він все брав живу участь в Студентському Кружку, ім. М. Коцка, даючи нераз інтересні відчити; брав участь в театральних виставах; в взагалі інтересувався українським життєм. Минулого місяця виїхав д. Гнатишин в Полудневу Алберту, де займе становище інжиніра при одній з углевих копалень в Блеймор, Алта.

УКРАЇНЦІ МЕДИКИ У ЛЬВОВІ

Всі студенти медицини числом 136 в українському університеті у Львові вписалися в члени „Народньої Лічниці".

ПОКИЩО БОЛГАРСЬКІ СЕЛЯНИ НЕ ЗБИРАЮТЬСЯ ЩЕ ДО ПОВСТАННЯ ПРОТИ НОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗАНКОВА

ЛОНДОН, 13. червня. — Досі нема ще тут певних відомостий про дійсний стан рівий в Болгарії.

Нове болгарське правительство запевняє, що воно вже панує ситуації в Болгарії, але рівночасно приходять вісти з інших жерел, які певнять, що болгарські селяни збираються з оружем в руках проти нового правительства, хотячи наново привернути владу Стамбулійського.

Знані відносини болканських, а зокрема болгарських, кажуть, що болгарські селяни тепер заняті жнивами і вони зарозумні, аби покидати жниво, а брати оруже в руки і йти на революцію. Одначе заявляють вони, що нове болгарське правительство могло би спровокувати селян до повстання, якби стратило Стамбулійського або його товаришів. Стамбулійський у болгарських селян це такий герой як у Американців Абрагам Линколн і тому вони однодушно станули-б за ним, якби йому сталась яка кривда. Селяни добре знають, що Стамбулійський і його товариші це селянські сини і вірні оборонці селянських інтересів і вони все будуть стояти при них, без огляду на те, чи вони будуть при владі чи ні.

ЗАЯВА НОВОГО БОЛГАРСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА

СОФІЯ, столиця Болгарії, 13. червня. — Нове болгарське правительство Занкова заявило, що воно буде оберігати постанови мирового договору з аліянтами, а дома приверне конституційні вольности болгарських горожан.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ПОГОДИЛОСЯ З МОСКОВСЬКИМ БОЛЬШЕВИЦЬКИМ „УРЯДОМ"

ЛОНДОН, 13. червня. — Правительство Великої Британії дійшло остаточно до порозуміння з московським большевицьким „урядом".

Звідомленє про кореспонденцію у сій справі переслано до парляменту.

Правительство Великої Британії згодилось не підпирати жадної авантури проти большевицького „уряду" в Росиї, а большевики уступили Великій Британії, признаючи Британцям право риболовства на водах у віддаленню 12 миль від російського берега, а крім того обіцяли відшкодованє за забрані британські рибацькі судна.

Також згодились большевики відкликати й уневажнити зневажливі ноти свого комісаря Вайнштайна, які він посилав до британського представника в Москві.

КЛОПОТИ З НІМЕЦЬКИМ „ВОЕННИМ ВІДШКОДОВАННЯМ"

ЛОНДОН, 13. червня. — Британський премієр Стенлі Болдвин заявив, що він не спішиться з висуванням справи про німецьке „воєнне відшкодованє" для аліянтів на перше місце.

В тутешніх урядових кругах заявляють, що премієр Болдвин видвигне се питанє через тиждень або 10 днів.

Анґлійці сподіваються, що за сей час вспіють переконати Французів, що їх погляд на сю справу розумнійший і практичнійший від французького.

СВІТОВИЙ СУД В ГАЗІ

ГАГА, столиця Голяндії, 14. червня. — Завтра збереться на нову сесію Постійний Суд Міжнародньої Справедливости в палаті мира Карнеґія.

Перша сесія буде тайна, а явна сесія буде аж 18. с. м.

Судді світового суду вже всі приїхали сюди, а між ними й Американець Джан Бессет Мур.

На нову сесію світового суду приготовано богато справ до вирішення.

БРИТАНСЬКО-ФРАНЦУСЬКЕ НЕПОРОЗУМІННЄ У СПРАВІ „ВОЕННИХ ВІДШКОДОВАНЬ"

ПАРИЖ, 13. червня. — Французький премієр Пуанкаре запросив до себе управителів тутешніх газет і телеграфічних агенцій на нараду, на якій обговорив справу британського спротиву щодо поновного скликання аліянтської комісії для „воєнних відшкодовань".

СПРАВА ФРАНЦУСЬКОГО НАФТОВОГО БИЗНЕСУ

ПАРИЖ, 13. червня. — Копальняна комісія французького парляменту виступила проти законопроекту у справі нафти, який віддає всі нафтові справи Франції в руки одної консорції, в якій держава мала би лишний монополь.

Комісія домагається „отвертих дверий" для всіх підприємців.

ФРАНЦУСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ РОЯЛІСТІВ

ПАРИЖ, 13. червня. — Французькі соціялісти заявляють, що не позволять французькому правительству мішатись у їх боротьбу проти роялістів (прихильників королівства у Франції).

МІЛІОН НІМЕЦЬКИХ МАРОК ЗА 10 ДОЛЯРІВ

БЕРЛІН, 13. червня. — Нині на тутешньому біржевому торзі німецька марка далі впала.

Нині тут продавали по 100,000 німецьких паперових марок за одного американського доляра, або по 1,000,000 марок за 10 долярів.

За німецькі ціні паперя вартости 1,000 марок давали по 10 міліонів німецьких банкнотів.

Сей небувалий спадок прискорило не так дальше безконечне надруковуванє німецьких паперових марок як неревна політична ситуація.

ЄДНАЙТЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО У. Н. СОЮЗА

ДО КІНЦЯ ЧЕРВНЯ С. Р. ПРИЙМАЄ У. Н. СОЮЗ НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНИХ БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНІ, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЗНАЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ТИСЯЧІ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПАМЕТАЙТЕ, ЩО ЗРІСТ ЧИСЕЛЬНОЇ СИЛИ І МАЙНА У. Н. СОЮЗА СЕ ДОРОБОК УСІХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сити і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союзу: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КОНЕЦЬ КАНЗАСЬКОГО ПРОМИСЛОВОГО СУДУ

Перед Найвисшим Судом Злучених Держав розбирано недавно питанне, яке зачіпає до живого інтерес американських робітників. Росправа була відгуком процесу, який почався ще в 1921. році перед Промисловим Судом стейту Канзасу. Тоді то урядники юнії різників внесли до сього Промислового Суду позов проти одного різницького підприємства, жадаючи від Суду встановлення висшої робітничої заплати, поправи умов праці в різницях, тощо. Промисловий Суд подекуди вволив волю робітничої юнії, а підприємство противилося судовим зарядженням, поки справа дорогою рекурсів не дійшла до Найвисшого Суду Злучених Держав. Ось в такий спосіб перед сим найвисшим трибуналом Злучених Держав станули питанне, чи установа такого промислового суду годиться з американською конституцією.

Сей Промисловий Суд стейту Канзасу був вже від давна предметом завзятої боротьби. Канзаська леґіслятура ухвалила його на те, щоби запобігти страйкам, локаутам, та взагалі перервам в веденню праці наслідком непорозуміння межи робітниками та підприємцями. На основі свого закона всякі такі непорозуміння малиби прийти під розгляд спеціяльного суду, який мав розглянути спірні питанця межи робітниками та підприємцями в кождім случаю осібно, видати ореченне та примусити обі сторони повинуватися йому. Доки Промисловий Суд не розглянув справи, доти ані робітники не мали права виходити на страйк, ані фабриканти не мали права викидати робітників з роботи. Значить, по своїй сути Промисловий Суд стейту Канзасу стремів до річи поживоточної для суспільности.

Його установа була перенесенем на американський грунт чужих взірців. В Австралії, приміром, такі промислові суди, які з обовязку розбирають кожде промислове непорозуміне, існували здавна та функціонували з великою справностю. Та американські відносини показалися відмінними від австралійських і та сама установа, яка робила в Австралії як добре наоливлена та справна машина, наробила в Америці тільки клопоту, кілька наробить могуча льокомотива, коли зірветься зі шин. Зокрачки коротко відношенне американської суспільности до сього суду, не були з нього вдоволені ані робітники ані підприємці, а загальна, неінтересована публіка відносилася до нього байдуже. Причиною сього є загально серед Американців поширена віра, що організації робітників та організації підприємців далеко краще потрафлять полагодити межи собою всякі свої непорозуміння, як якийнебудь суд, зложений з урядовців. Отсе загальне недовіря американського народу до вмішування урядництва до промислових справ довело власне до того, що Промисловий Суд в Канзасі не функціонував добре. Як все, так і тут жертвою недовіря до публичної інституції падала слабша сторона, і робітництво, робітничим юніям і їх провідникам, нераз приходилося платити арештами та грошевими карами за те, що вони давали вислів свому недовірю до Промислового Суду.

Коли найвисший Трибунал Злучених Держав дістав в свої руки питанне правности існування Промислового Суду Канзасу, він зробив Судови короткий конець. Найвисший Суд прийшов до одноголосного переконання, що установлене урядового тіла з правом розбирати примусово кожде непорозуміне межи робітниками та підприємцями, себто надане урядови права рішати про робітничу заплату, число годин праці та другі умови праці не годиться з постановами американської федеральної конституції, бо після неї ніхто не сміє позбавляти людину права заключати свобідний договір про свою працю; на думку Найвисшого Суду ніхто не сміє наказувати приватному підприємцеви, яку заплату воно має давати своїм робітникам, бо таке приказуванне значить тільки, що конфіскованне гроший підприємцеви, а американська конституція заявляє, що ніхто не може бути позбавлений свого маєтку без відповідного поступовання властивих судів.

Рішенне Найвисшого Суду має далеко йдуче значіне для закона канзаського стейту про встановлене канзаського суду. Правда, на основі свого рішення неважними є лишень ті постанови, над якими Найвисший Суд мав нагоду застановлятися, а другі постанови закона ще покищо лишаються ненарушеними в своїй обовязуючій силі, але вже й се перше рішенне Найвисшого Суду поробило в канзаських законі такі виломи, що цілий закон стратив всяку практичну вартість, а канзаський ґубернатор, добре собі се зясовуючи, радиться вже над скликанням спеціяльного засідання канзаської леґіслятури якраз в цілі відкликання сего закона.

В той спосіб пропадає майже безслідно одна спроба заведення в Америці примусового розсуджування непорозуміть межи робітниками та підприємцями. І підприємці, і робітники раді сьому фактови. Очевидно, робітники раді більше, бо досі вони від Промислового Суду терпіли більше. Зрештою вони думають, що серед теперішної недостачі робочих рук вони потрудять добитися з підприємцями кращих умов, як через Промисловий Суд.

На довшу мету, однак, потерпіли відай таки робітники більше, як підприємці, так як страйки та локаути дадуться більше в знаки робітникам, як підприємцям. Однак, взявши й те під увагу, за Промисловим Судом жалувати нема чого вже хочби тому, що отсе пропала інституція, яка повстала проти виразної волі більшости населення і яка вже через се робила більше клопоту, як користи.

ІХ УКРАЇНІЗАЦІЯ.

Перші кроки національного „Непа". — Примусова українізація комуністів. — Промова Троцького. — Вовки в овечій шкірі.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Остання сензаційна новина на Україні запроваджується примусова українізація!

Це не газетна „качка", а, як запевняють добре поінформовані люде, цілком реальний факт. Комуністи, чекисти й комісари пильно засіли за українські букварі й заєдно твердять: „хлеб — ипіб", „стол — стіл", „лес — ліс", „борщ — бірщ", „протокол — протокід". Комуністичний український журнал „Червоний Шлях" містить у українські статті „самого" Раковського. По совітсько-українських установах урядовцям гостро наказано „в найкоротший час" навчитись української мови. Словом, українізація совітської України стала „ударним завданнем" і переводиться з тою послідовністю й невблаганністю, якою взагалі визначаються всі заходи червоних варятів.

Наші закордонні українські видавці, що понадрукували міліони українських букварів, читанок та всяких шкільних підручників, з великою заздрістю поглядають на те, що діється нині по той бік совітсько-українського кордону. Ото-б знайшовся добрий збут для їх видань! Та, мовляли, не втне Авраам Ісаака, бо тупа ножака... Українізація — українізацією, а контрреволюція — контрреволюцією! Большевики мають свій „Всевидат" і свій „Космос", які в вистачаючій мірі задовольняють потреби новоявлених червоних „українофілів" в українських підручниках. Тому нашим закордонним видавцям ще трохи доведеться зачекати, заки їх книжки підуть на Україну.

Що-ж, однак, сталося такого, що так раптово перетворило вчорашніх українофілів — завзятих „українофілів"? Чому та сама українська мова, яку ще вчора називано не инакше, як „діялектом", „жаргоном" і „волапюком", нині стала предметом пильного, навіть обовязкового насчання?

Хто уважнійше стежить за останніми подіями по той бік червоного муру, для того ці явища певно не будуть занадто великою несподіванкою. У двох наших попередніх кореспонденціях — „З хоза черемних мурів" і „Національний Неп" — вже було зазначено, що серед московських комуністів назріває якийсь знаменний поворот що до національного й зокрема що до українського питання. Ніхто лише не сподівався, що той поворот так швидко поведе до чину й проявиться в таких наївно-смішних формах.

Та очевидно, що комуністам не до роздумування. Щось, видно, штовхає їх з непереможною силою до як найкоротшого переведення „національного непу" в житті. Хай українізація набере карикатурних форм, хай вона зведеться до того, що „борщ" є „бірщ", а „протокол" — „протокід". Байдуже! Українця мусить бути переведена за всяку ціну, в найкоротший час, „ударним порядком", а там — будь, що буде. „Всі на українізаторський фронт!"...

Сам високодостойний і ясновельможний Лейба Троцький дає нам відповідь і на запитанне, що саме спонукає большевиків так притьмом братися до українізації. У своїй промові, виголошеній на початку минулого травня в Харкові на комуністичній партійній конференції, цей безперечно наймудріший з большевиків сказав на цю тему багато цікавого й навчаючого. Варто були би перечитувати цілу ту промову, але брак місця змушує нас обмежитись лише деякими уривками.

Що-ж сказав Троцький?

„Товариші, — сказав він, — тут на Україні, де партія в переважиючій більшости складається з міських робітників, де міський робітник у значній більшості — не український робітник і де українське селянство бачить у (совітській) державній апарат не тільки владу нашої класи, але також національного ворога, — цей стан річей тоїть у собі коли не небезпеку, то завдане, якого не можна не бачити".

Висловившись на початку так обережно що до наслідків такого „стану річей", Троцький вже по кількох хвилинах дав волю своїм темних передчуванням і заговорив більш рішучо:

„Злучене державного апарату пануючої кляси (себ-то комуністичної партії. Ред.) з українським селянством є небезпечне, бо невдоволене селянство, повставши на тім чи иншім грунті, — а воно може повстати, конфлікти завдуть неминучі, — буде стократ небезпечнійше, коли воно закрасться національною ідеольоґією. Національна ідеольоґія для селянства — фактор великого значіння. Національна ідеольоґія — це вибухова сила, яка сама може стати революційною. Це страшна вибухова сила!"

І ще дужче натиснув потім Троцький на своїх побожних слухачів. Коли вже дивитись правді просто в вічі, то не спинятись перед останніми консеквенціями! І тому він сказав:

„Коли ми не зуміємо підійти до селянства й вначити селянина та його психольоґію, то можемо натовкнутися його на другу петлюрівщину. А друга петлюрівщина вже буде пляновою, бо нині така доба, коли все робиться після певного пляну! Ця друга петлюрщина мати-ме пляни що до культури, школи й всіх галузів життя. Український селянин буде помножувати кожде своє невдоволене на національний фактор. **А це поведе до нового контр-революційного руху против совітської диктатури!"**

Діялоз, як бачимо, поставлено цілком виразний і не дуже потішаючий для совітської влади на Україні. Але Троцький не тільки лякав. Він знає й ліки на виявлену ним хоробу:

„Треба не тільки господарського злучення з селянським ринком, не тільки загального політичного зєднання пролетаріяту й селянства, **а треба також подумати, й сотні разів подумати, про національну культуру, мову, школу".**

Щоб піддати ще більше духа своїм вичученкам, Троцький пообіцяв їм на закінчене:

„Ми не тільки вам дозволимо, як иноді висловлюються, але й допоможемо вам поставити справу так, як вам це буде зручніше під національним оглядом. Ми вам за допомогою вашої мови дамо прилучитись до найкращих здобутків людської культури"...

Наведені тут уривки ми цитуємо за „Діло". Не знаючи, звідки „Діло" їх взяло, не можемо поручитись за їх автентичність. Але здається, що сумніву тут ніякого бути не може. Колиб Троцький не сказав цих слів у Харкові, то й Раковський не посмів би сказати того, що він по кількох днях сказав у Москві на всеросійськім зїзді комуністичної партії. Цей „вірний раб" все наперед упевнюється, який вітер віє з Москви, а тоді вже додає й свого меду до чужої куті. Зовсім як той Циган, що на запитанне, якої він віри, наперед довідується: „а вам якої треба?"

Ця промова Троцького, продиктована страхом перед українським селянином, очевидно є й головною причиною того, що уряд Раковського так ретельно кинувся тепер запроваджувати українізацію. Коли Раковський обіцяв зробити з Москви запроваджіть на Україні будиям — він буде запроваджувати будемо, звелять зробити всіх Українців брюнетами — він буде їх робити брюнетами, а звелять заляти цілу Україну кровю — він і це зробить з превелікою готовністю. . . . . .

Де-хто з наших земляків висловлює побоювання, як би наше селянство не зловилось на гачок совітської „українізації". Повичуються большевики по українськи й почнуть підсипатись до нашого селянина його мовою, почнуть залазити йому в душу з медом на язиці й вовчою думкою на умі. Чи потрафить наш селянин пізнати свої заклятих ворогів під їх новою овечою шкірою?

Здається, що такі побоювання не мають під собою підставки. На прикладі Галичини ми могли переконатись, як трудно одурити наш нарід самими словами, самою формою. Був у Галичині „Рідний Край", є тепер хрунівська „Хлопська Правда". Хто їх читає й хто слухається?

На Придніпрянщині свого часу також можна було зробити такий досвід. Московські комуністи років 20 тому були заложили „Спілку", себ-то партійну організацію, яка мала користуватись українською мовою, щоб навертати українських селян та робітників до московського соціялізму. Спілчане видавали українську аґітаційну літературу, виступали по-українськи на вічах і взагалі досить зручно удавали з себе Українців. Та мати за ними не пішли, й „Спілка" так і залишилась мертвороженою організацією.

Коли наші народні маси на Україні не піддались на червоний терор і на всякі скорпіони, а залишились твердими в своїм упертім непризнаванні совітської влади, то вони не піддадуться й на цей новий підступ. Зовнішньою „українізацією" комуністи наших людей не одурять, а тільки дадуть їм нагоду ще більше замкнутися в собі, ще більше відгородитись од червоних дурисвітів глухою стіною.

Вовка легко пізнати й під овечою шкірою, а гадюка, змінивши стару шкіру на нову, все лишається гадюкою. Міські люде можуть цього не знати, але на селі це знають і немовлята.

Берлін, 26. травня.

Радянин.

ДЕНЬ КВІТІВ РІДНІЙ ШКОЛІ Й УНІВЕРСИТЕТОВИ

Приготовляючись до великої літньої збірки на Рідну Школу, Обєднанне Українських Орґанізацій вислало понад 500 листів всій Америці. Листи заосмотрені цілком, печаткою і написцю „День квітів Рідній Школі".

Коли кожда листа вернеться і принесе хоч 20 до 30 дол., ми дали-б нашій школі 10,000 до 15,000 долярів.

Що було-б зроблено за ці гроші?

За $15,000 ми побудували-б три величаві школи-твердині на Лемківщині, у Львові, та в Холмі, на тих найбільше тепер загрожених землях, і дали-б обезпеченне вже істнуючим школам.

Чому маємо помагати Рідній Школі?

Бо ляхи замикають українські школи; мордують наших дітий, а ми у своїй школі хочемо виховати своїх дітий на героїв свому народови.

Покажім нашим браттям, що ми з ними!

Котра наша громада буде першою у збірці?

Від цеї збірки залежить число наших шкіл у краю!

Ця збірка, це доказ нашої зрілости і жертвености!

Котра листа вернеться першою з жертвами?

Головні дні для збірки 17. і 24. червня, і весь дохід з усіх табав і підприємств в ті дні повинен іти на Рідну Школу.

Імена всіх жертводавців і колекторів проголоситься окремо в часописах.

Списки присилати наліпшійше до 30. червня с. р. до Обєднання, бо гроші мусять бути післані негайно до краю.

Хто не одержав листи, а бажав би занятися збіркою, просимо звернутись негайно до канцелярії Обєднання або місцевого Комітету.

Памятаймо, що в **ШКОЛІ НАША БУДУЧНІСТЬ!**

Обєднанне Укр. Орґанізацій в Америці.

OBYEDNANNYE, Room 608,
136 So. 4th St., Philadelphia, Pa.

З ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ

Повідомленне і просьба.

Сим подаю до даскавого відома інтересованим, що з днем 10-го с. м. перестав я бути головою Т-ва У. М. в Ню Йорку, по причині здогідного зложення обставин і браку часу. Уступаючи вірю, що запомогова акція Т-ва, яка находиться тепер в найвисшім степені розвою і заразом в найбільшім порядку, при дальшій ласкавій підтримці жертволюбної української суспільности, ще пошириться і дійде до своєї цілі.

Притім бажаю зложити уклінну подяку личним приятелям співробітникам, а особливо всім прихильникам акції запомогової Т-ва Української Молодіжи в Ню Йорку і при тім нагоді 1V акцію ще раз як найгорячійше поручити.

З поважанням

Богдан О. Каштанюк.

ГРОМАДЯНИ!—

Дня 17-го і 24-го червня с. р. збірка на Рідну Школу! Готуйтесь!

Обєднанне Укр. Орґанізацій.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

Після звітів з Манцці, російський адмірал Старк, комендерующий шкваврою російських кораблів з російськими утікачами з Владивостока, випрудує всі меблі та всі инші річи, які дають взятися з тих кораблів? Чи Ви знаєте, що незрівнана високість 100% чисто суперешного тютюну з Гелмер-ґрінських питаретах, перекопує куриць про якість а не скількість?

З НАРАД НАРОДНОГО ЗІЗДУ У ЛЬВОВІ

Земельна справа.

Після реферату д-ра Івана Курівця виголосив прекрасно умотивований і незвичайно переконуючий реферат на тему сучасного положення і нашої тактики д-р Володимир Охримович. (Зміст його промови ми вже подали).

Після звинся на трибуні інж. Юліян Павликовський, доповнюючи попередний реферат коротким представленнем у земельній справі. В докментально обоснованих висновках промовець вказує, що Східна Галичина накрізь аграрна країна, яка терпить непомірно великий голод землі ізза перелюднення й хліборобським населенням. Статистика рільних господарств вже в 1902 виказала, що в Східній Галичині є пів міліона економічно-несамостійних, голодних на землю господарств. Ці господарства становили в 1902 р. 79.8% всіх господарств Східної Галичини, а між ними халупничі й карловаті селянські господарства о площі 0.5-до 2 гектарів виносили більшу половину, бо 49.6%, а малоземельні о площі 2 до 5 гектарів — 37.2%. За останніх 20 літ число економічно несамостійних господарств зросло з пів міліона на 600 тисяч. Тимсамим **Східна Галичина виказує біля 3 міліони голодних на землю душ** які можуть усамостійнитись тільки шляхом переведення аграрної реформи в користь безземельного і малоземельного місцевого селянського населення.

Знову земельний запас, т. зв. табулярної власности у Сх. Галичині в культурах пригожих до переводження селянських земледаділів після залишення за дотеперішніми табулярними власниками пересічно по 100 гектарів безплатної землі може винести около 703 тисяч чеватрів. Цей запас не міг би економічно усамостійнити навіть халупничі й карловаті господарства, не згадуючи вже про задоволення безземельних рільних робітників, в числі около 50 тисяч родин, себ-то майже пів міліона душ, як і про усамостійнення малоземельних селянських господарств.

Дотеперішня колонізація Східної Галичини — та колонізація і військове поселенне (осадництво) на Волині, Холмщині, Підляшу й Поліссю під економічним оглядом являється безтямністю і виключно політичним засобом в руках польської влади, зверненим проти українського населення, цього споконвічного дідича українських земель на своїй споконвічній національній території. Польські затії йдуть в тому напрямку, щоб насильно і штучно змінити відсотковке відношенне туземного українського населення до напливового польського. З тією метою польська влада масово перещіплює польських кольоністів з етнографічної Польщі на територію Східної Галичини, Волині, Холмщини, Підляшя і Полісся і творить для них економічно самостійні господарства, наділюючи їх пересічно около 4 гектарами землі на родину, як це стверджують польські автори Щенсни Собеньовскі („Акція кольонізації і єї значене", Львів, 1912) і Ян аморскі („Уваґі о господарчем положеню Польскі", Познань, 1923).

(Сконфісковано).

Дальше промовець спинився над земельними відносинами на Волині, Холмщині, Підляшу й Поліссю та підкреслив, що кольонізація тих земель — як цивільна, що і спирається на гайних розпорядках варшавської влади, так і військова, оперта на законі з 17. грудня 1920 (Вістн. держ. зак. ч. 4, пов. 18 з 1921) про надачу земель жовнірам польського війска, — являється в XX. ст. економічною й соціяльною аномалією та становить в руках польської влади політичний засіб задля поширення польського елементу на корінно українські землі.

Годиться зазначити, що військова кольонізація, котра на основі польської аґрарности, яка співдіяти при загосподарованю облогів і побільшуванню рідкої продукції, вийшла на повну компромітацію. Самі польські автори, як напр. Кароль Валігурскі („Значене панствовей реформи рольней на Волиню", Луцьк, 1921), стверджують, що „дотеперішні господарські вислиди військової кольонізації на Волині просто застрашають".

На основі отсих висновків, загально одобриваних Зіздом, референт ставить такі

Резолюції в земельних справах:

1) Народний Зізд стверджує, що Східна Галичина є наскрізь аґрарною країною, яка терпить великий голод землі ізза непомірного перелюднення й хліборобським населенням;

2) Народний Зізд стверджує, що запас т. зв. табулярної власности у Східній Галичині, пригожої до переводження селянських земледаділів, являється недостаточним, щоб на його основі довести до економічної самостійности дрібні і малоземельні селянські господарства земельних рільничих робітників;

3) Народний Зізд стверджує, що супроти такого аґрарного положення Східної Галичини зовсім нема в ній місця на кольонізтів;

(Сконфісковано).

Супроти такого стану річей Народний Зізд:

(Сконфісковано)

б) стоїть на становищі, що земельну справу на українських землях, які найшлись у володінню Польщі, може компетентно розвязати виключно законодатне тіло цих земель.

Заки законодатне тіло обєднаних українських земель не увійде в житте, Народний Зізд домагається:

а) зліквідовання дотеперішньої кольонізації Східної Галичини та цивільної й військової кольонізації Волині й інших українських земель в користь місцевого населення,

б) знесення обовязуючої сили законів про військову кольонізацію і зміни законів про земельну реформу та приноровлення їх в напрямі задоволення потреб українського селянства.

Дальший перебіг Зізду.

Вибори президії, комісії матки, привітні промови та реферати: два політичні, організаційні і пресовий, а також у справі партійного податку заняли на Народному Зізді весь час до 3-ої години пополудні. Зібравшись на пополудневі наради після пів годинної перерви, зізд мав до розпорядження фактично дуже мало часу, бо о 6. годині треба було звільнити театральну салю, з огляду на вечірню виставу. Політичну дискусію, яку розпочав **Остап Луцький**, Перервала справа вибору голови партії, яка нелюдівано забрала дуже богато часу та перешкодила систематичному веденню дискусії над виголошеними рефератами і зголошеними резолюціями.

Перенісшись після 6. год. до малої салі Музичного Товариства Зізд продовжував наради, які велись над резолюціями. Із учасників забирали голос: Остап Луцький, Цалинюк (учитель з Косівщини), Аркадій Маленький, д-р Евин, о. Цурковський, Гринь Терешаковець, д-р Охримович, о. д-р Юрик, о. Лопатинський, д-р І. Куровець і інші.

Справа вибору голови партії.

Справа вибору голови партії представляється оськ: установлення кандидатур на голову партії та на членів Тіснішого і Ширшого Нар. Комітету передано спеціяльно вибраній комісії-матці. Комісія-матка запропонувала (посередництвом д-ра Т. Окуневського) на голову д-ра Володимира Охримовича, якого Н. Зізд вибрав одноголосно через аклямацію. Д-ра Охримовича не було тоді на салі. Хоч він тільки дізнався про вибір, рішучо відмовився, покликуючись на хиткє здоровлє і ин. особисті мотиви.

Тоді із салі нарад виринули кандидатури д-ра В. Загайкевича, д-ра Антона Горбачевського, та д-ра Ф. Евина. Всі кандидати зреклися ще перед голосованнем. Д-р В. Загайкевич і д-р Горбачевський тому, що вони не можуть перенестись на постійне до Львова; д-р Евин подав за мотив свою дотеперішню невелику участь у політичному житті.

Тоді Г. Зізд передав справу знову комісії-матці, яка слідуючим кандидатом запропонувала (устами проф. М. Галущинського) д-ра Володимира Бачинського. Після короткої дискусії рішено голосувати переходом голосуючих „за" і „проти" на дві ріжні половини салі. Д-ра Володимира Бачинського вибрано більшостю 2/3 присутних учасників. Тоді д-р Бачинський зреаґнував, покликуючись на брак одноцтности Зізду відносно своєї кандидатури. Н. Зізд окремим голосованнем рішив просити д-ра В. Бачинського приняти вибір, але він удруге відмовився.

Після того висунено кандидатури: д-ра Михайла Волошина, Івана Миговича та д-ра Ярослава Олесницького, але до голосовання над цими кандидатурами не прийшло, бо одночасно, в-порозумінню з комісією-маткою, рішено передати справу вибору голови Тіснішому Народньому Комітетови з його складу з тим, щоби на місце вибраного має вступити до Т. Н. К. д-р Охримович.

HELMAR

ВІДМІННІ ВІД ВСІХ ИНШИХ

У ЗВИЧАЙНИХ Цигаретках є звичайний Тютюн. Турецькі Цигаретки ГЕЛМАР є зроблені 100% Чистого Турецького Тютюну, що й найлучшим тютюном на цигаретки в світі.

ГЕЛМАРІ ріжняться від инших. бо є зроблені виключно з чистого Турецького тютюну, а не з мішаного тютюну.

20 ГЕЛМАРІВ коштує трохи більше як 20 звичайних цигареток, але з кождим ГЕЛМАРОМ дістаєте кілька разів більше приємности.

ГЕЛМАРІВ пакують в картонові пуделка, а це хоронить їх від ломання і роздавлення. Звичайні Цигаретки пакують у вязки.

ЗАПАМЯТАЙТЕ ПУДЕЛКО І НАЗВУ

Anargyros

Виробці найлучшого рода турецьких і єгипетських цигареток у світі

BOXES of 10 or 20

ВОЗДУШНА ПОЧТА НЮ ЙОРК, САН ФРАНЦІСКО

Почтовий Департамент Злучених Держав задумує в липні або серпні сего року встановити воздушну почту між Ню Йорком а Сан Франціско, якаб протягом 28 годин перевозила листи з одного океану над другий. Почтовий аероплян віддістати буде в полудне з Ню Йорку, щоб вечером бути в Шікаґо. Другий літак перебере від нього почту протягом ночи довезе її до Шеєн в стейті Вайомінґ, звідки третій аероплян за час від ранку до полудня довезе її до Сан Франціско.

Від року йдуть вже приготовання у тім напрямку, щоб як найкраще підготовити ті почтові перелети, а головно щоб обезпечити дорогу від Шеєн до Шікаґо. Цей шмат дороги перелітатиме летун в ночі і підготовка йде в тім напрямку, щоб він не збився в темноті з дороги та щоб у случаї якоїсь пригоди міг легко найти собі недалеке місце, щоб спуститися на землю. Для того вздовж цілої дороги будуть цілий ряд маяків та ліхтарень, які означуватимуть напрямок та місця призначені для злету. У Шікаґо. Ілл., Айова-Сити, Айова, Омаґа, Небраска, Норт-Плет, Небраска та Шеєн. Вайомінґ, будують великі маяки. подібні до тих, які ставлять на морю. Ті маяки кидатимуть світло в силі 600 мілїонів свічок у висоті 3 етепенів вище горизонта і повертатимуться три рази в мінуту довкруги себе. Їх буде видно на віддаль 50 миль. Кромі того що 25 миль приготовляють поля для злету, куди у случаї якоїсь негоди летун зможе причалити свій апарат. Такі поля будуть освітлені трохи меньшими маяками, які буде видно на просторі 30 миль.

Та часто буває така густа мрака або пливуть так низько, що летун мусить направити свою машину на незначну висоту. Тоді він одначе не зможе бачити світла маяків. На той случай приготовляють цілий ряд ліхтарів, які розставлені у віддалі трох миль від себе, кидатимуть світло в гору. В сей спосіб летун буде бачити цілу свою дорогу освітлені низкою ясних пунктів.

Кромі сего кождий аероплян буде мати зі собою сильні ліхтарні-прожектори, якими сам зможе освітити собі землю під собою і у случаю якоїсь пригоди улегчити собі причалення на землю.

Мимо того, що для летунів, які брали участь у війні, це мирне літання виглядає зовсім безпечним і легким, то все таки воно представляє богато небезпек і часто ставитиме до пільота завдання, яких у часі війни від летунів ніхто не домагався. Передовсім те, що почту буде перевозитись щодня, без огляду на погоду і летунови прийдеться відбувати свою дорогу без огляду на те чи погода є сприяюча, чи запала мрака, чи йде дощ, град чи метелиця. Тимчасом на війні коли і роблено нічні лети, то лиш у сприяючу погоду і на невелику віддаль. Тут же простороньяку прийдеться перебути за ніч виносить понад 900 миль.

У встановленню воздушної почти від довшого часу вже співпрацюють військові летуни з почтовими головно над улучшеннями в области нічних летів. Коли їх досвіди будуть покінчені і коли покажеться що воздушна почта працює як слід, тоді за відповідним „стемпсом" кождий зможе вислати листа, який наданий сегодня в Ню Йорку, після завтра буде доручений у Сан Франціско. Не треба додавати, що це буде великим кроком вперед на шляху поступу і — доцільним приміненням добутого головно у війні досвіду з области літання.

ЗАХОВУЙТЕ НАЛІПКИ З

MAGNOLIA STAR MILK

ЗАДЛЯ ЦІННИХ ДАРУНКІВ ДЕРЖІТЬ КІЛЬКА БЛЯШАНОК У СВОЇЙ СПІЖАРНІ

НАПИШІТЬ НА ОДНУ З ПОДАНИХ НА НАЛІПЦІ АДРЕС ПО ІЛЮСТРОВАНУ ЛІСТУ ПРЕМІЯ.

„Заховувати налїпки виплачується"

ЗАБАГАТО НА ОДНОГО

Дня 26. жовтня, 1922, в вечі о год. 12.30 відбулась ревізія в приватному мешканню д. Хомяка і переплетні тов. „Просвіти у Львові. „Гості" шукали за перепискою „Української Боївки". Не найшовши нічого, арештували д. Хомяка і посадили в поліційних арештах при ул. Казимирівській. Тут просидів д. Хомяк цілий час виборів до варшавського „сойму" і „сенату", а є. до дня 14. 1922.

Дня 11. квітня. 1923, переводила поліція другу ревізію в тій переплетні. Тим разом пошукувано за брошурою п. з. „Боротьба за огнище української культури в західних землях України". Не найшовши нічого, поліція забрала макулятуру тої книжки.

Дня 6. мая с. р. поліновчі о год. 3, переведено третю з ряду ревізію в приватному мешканню д. Хомяка і в переплетні, на стриках і пивниці, тепер вже за „комуністичними відозвами". Не найшовши нічого, о год. 6.30 рано арештували д. Хомяка, який просидівши на поліції до вечера, по списанню протоколу за всі роки, почавши від року 1914 до останнього дня, був випущений на волю.

Дня 23. мая с. р. о год. 1.30 сполудня переведено четверту ревізію в приватному мешканню д. Хомяка і переплетні та магазинах. Тепер шукано за тайним Українським Університетом.

УКРАЇНСЬКА „СЕЛЯНСЬКА КАСА"

„Селянська Каса" сплатила 18. мая с. р. послідну рату свого довгу в сумі около 5.000.000 левів і увільнилася зпід управи краєвого банку. В найблизшому часі пічне ся важна українська Інституція на Буковині свою діяльність.

АРЕШТОВАННЄ ПОЛЬСЬКОГО СТАРОСТИ

Дня 17. мая с. р. арештовано в Олькуші тамошнього старосту Станіміровського. Арештованому закидують службові надужиття. Прокуратор випустив арештованого з тюрми за кавцією 2 мілїонів, а келецьке воєводство поручило йому дальше веденне старостинських аґенд.

THE MEDICAL CENTER

ФЛЯНТРОПИНА ІНСТИТУЦІЯ ЛІЧЕННЯ І ЗАПОБІГАННЯ ХОРОБАМ.

THE MEDICAL CENTER для лічення і запобігання хоробам, уміщена під ч. 231 W. 51st St., New York, є що тільки заложена інституція і заслугує вповні на похвалу. Інституція є чисто фляントропійною, не заробляє ніяких запомогами, лишень її цілию є нести всю можливу поміч тим, котрі потребують спеціяльного лічення, а котрі не можуть заплатити високих оплат докторів-спеціялістів.

Наукові уряджения і якість услуги подавана в MEDICAL CENTER є першої класи. Тепер лічиться і оскільки можливо, запобігається там спеціяльно слідуючі хороби: Хороби шкіри всякої натури; Хороби нирок; Хороби мізурі; Хороби кровні, теперішні і старі; Хороби мочеві; Полово — мочеві хороби загалом, чи вони теперішні чи задавнені. Після розвитку інституції, буде додавати инші галузи лічення. Пацієнти приймаються в інституції кождого часу в дни від 9. рано до 8. вечером. Спеціялісти суть все під рукою у ріжних часах в дни.

Ми сподіємся, що для дїл власного добра, наші читачі скористають ся сеї услуги яку предкладає MEDICAL CENTER. Користуючи з сеї нагоди не треба сумніватися що кождий не одержить можливо найдоцільнїйше лічення, бо докторі котрі лічуть, суть вповні фахові спеціялісти і суть у змозі подати кождому таке лічення і поміч, якого він потребує. Також пацієнти не потребують журитися за своє видозволенне або чи про їх хороби буде зроблена відповідна діягноза. Фляントропійна ціль інституції дає запоруку пацієнтам, що лічення їх хороби не буде продовжатися безпотрібно.

Хотяй услуга-поміч яку дається є найнїйша, оплати одначе незначні задлятого щоби покрити кошта удержання інституції і її роботи. Оплати так:

Урегульовані, що кожи пацієнт, котрий потребує для його видозволення більше як одноразового лічення в дни, не рахуєсь йому за це нічого. Цьогоже кого є, щоби переконати пацієнта, що чим частїйше він прийде до лічення, тим скорше видозволиться та що відповідні курциї скорше приверне його до здоровля.

КОМІТЕТ ОПІКУНІВ.

Богато визначних осіб спомагають роботу Medical Center. Вони інтересуються і знають що і як робить Medical Center. Вони наглядають фінанси інституції і взагалі сідять чи інституція виконує свою задачу так як проголошує. Члени тих опікунів складаються з ріжних груп в місті а декотрі з них суть слідуючі:

Clarice M. Bayright, визначний адвокат і гуманітарний діяч; A. H. Battey, редактор, The American Officer; John B. Duffy, урядник Radio Corporation of America; Col. Warren S. Fisher, головний командант United American War Veterans; Rev. Dr. Rudolph Grossman, рабін Congregation Rodeph Sholom; Thomas B. Healy, секретар і завідатель, Marine Engineers Beneficial Assn. No. 33; Elizabeth Marbury, визначна гуманітарна діячка і політ. провідниця.

Можаднім є, щоби кождий їх зложив собі адресу і мав сей інституцію для будучого пізнїйшого, а передусім її Вашим знакомим і другим.

THE MEDICAL CENTER
231 W. 51 ST., NEW YORK CITY

Години: 9. рано до 8. вечер. Неділї і свята лишень на попереднє умовлення.

ДОЛЯРИ

посилаємо до всіх місцевостей ГАЛИЧИНИ, РОСІ і ПОЛЬЩІ під повною ГАРАНТІЄЮ.

ШИФКАРТИ до краю і з краю по найтаньших компаніяних цінах на всі лінії.

По інформації у всіх справах звертайтесь до нашої Канцелярії, а дістанете скору і чесну обслугу.

S. Kowbasniuk

244 Avenue A, cor. 15th Street
NEW YORK, N. Y.

64 СТОІРН КАТАЛЬОГ КНИЖОК 64

ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"

ВИСИЛАЄМО ДАРОМ!

ПРИ ЗАМОВЛЕННЯХ ПОНАД $5.00 ДАЄМО ВІДПОВІДНИЙ ОПУСТ.

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

БЕРИ ВСЬО, ЩО В ХАТІ!

Оповідання з життя запорожських збігців.

Свобідно за Майом.

(5)

— Я всьо розважив. Не гадай, що я заслїплений любовю наважився на таке, щоб угодити собі самому. Ту приятель мого батька і мій, ти вмієш мовчати там, де говорити не треба. Тобі розкажу... Може порадиш мені, чи зробиш і як зробити.

Відчини ворота серця свого, сину мій! Розказуй, я слухаю.

Браткович став розказувати. Турок увесь час пакав люльку і сьльовував. Коли Запорожець скінчив, Турок здивився.

— Встань, сину, — промовив. — Возьми свою люльку і ходи за мною!

— Куди?

— Побачиш.

Не довга була їх подорож. Турок завів Братковича до кімнати грецького купця Янакіса. Був се може двацятьлїтний уродливий юнак. Його одяг, перстені на пальцях і цибух люльки свідчили, що не був з бідних. Здивувався, що Гасан вернув до нього, ще й привів якогось незнакомого.

— Се, — промовив Гасан, — купець з Греції Янакіс, то козак з Австрії, лікар Братковичів, син мого приятеля. Старого Братковича люблю більше, ніж рідного брата, молодого як власного сина.

— Будьте мені, оба милими гістьми і сідайте! — промовив взагалі до тебе ведну його... Грек. — На столі тютюн, несогірший.

— Маєш до мене довіре? — спитав Турок Янакіса.

— Повне. Скажи, що маєш на серцю.

— Смішний ти. Як я питаю, чи ти маєш довіре до мене, то хочу, щоби ти ні з чим не говорив перед мною і йшов за моєю радою. Отже коли маєш до мене довіре, то розкажи також сьому козакови про пригоду, про котру перед хвилею мені розказував. Я гадаю, що не пожалуєш.

Лице Грека скривилося невдоволенням.

— Гасане! Чи ти не обіцяв мені, що будеш мовчати? Ти обіцяв, та про те, лиш вийшов від мене, вже розказав першому стрічному!

— Я старий тобі молодому пораджу, щоби ти, заки що скажеш, уперед подумав. Як би я се, що почув від тебе, вже переповів сьому Запорожцеви, то не взивав би тебе, щоби ти сам розказував. Для нього були би се два гриби в борщ. А в тім, спитай сина мого приятеля, чи я тепер вийшовши від тебе, сказав йому хоч одно слово про тебе, або про твої клопоти. Я й того не сказав йому, не ти сам просив мене, щоб я скрізь, де буду, мав відкриті очи і незатулені вуха, бо як Богдарем, то й я можу зтоптати ніг трону, який ти шукаєш, доси безнічийне. Я вже розпитував мої очи та відтулив мої вуха... і не без успіху. Сей козак розказав мені дещо. Се, що я від нього почув, де в чім сходиться з тим, що чув від тебе. Я на тропі...

Янакіс кинув люльку і прискочив до козака.

— Чи се правда? Ти знаєш, де вона?

— Не знаю, хто ся твоя вона. Гасан не сказав мені нічого і ти не кажеш. Сідай і розкажи, в чім діло.

— Я мав суджену і вона пропала мені. Вона гарна мая рожа, пишна як рання зоря. Пахне як квіт резеди, коли по дощи сонце жарить. Її голос, ох, колиб ти чув, як спів серафимів. З її уст капають краплями, слова доброти. І очи...

— Гов, гов! — крикнув козак. — Говори як, годиться, як кохаєш, як свою суджену кличуть, звідки вона родом і коли пропала? По чім її можна пізнати?

— Пізнати можна по тім, що другої такої, як вона, нема в цілім світі. Жадна инша не має такого волося...

— Так до ладу не дійдемо, — перебив ще раз Братович. — Відповідай на питання. Перше питанне, як зветься твоя суджена?

— Сеніца.

— Я бачив таку, що зве себе так і знаю, де вона.

— Веди мене до неї!

— Може то не твоя Сеніца, бо я запаху резеди не чув і з її уст не капали ніякі каплі. В землях падишаха є не одна, що зве себе так, ще й може резедою пахне... Звідки твоя Сеніца родом, де і як тобі щезла?

— Вона жила при своїх батьках у Чорногорі. Жила в дружбі з замужною приятелькою. Приятелька та її молодий узяли раз Сеніцу з собою на Скутарське озеро і з прогулки вже не вернули. Ні вона, ні вони. Судно не перекинулося і вони не втопилися, бо се судно знадено витягнене на беріг. Люде, що ополалік рибалчили, розказували, що з того судна вийшли на беріг дві жінки і один мужчина. Отже мою Сеніцу попросту вкрали.

— Та Сеніца, котру я знаю, — сказав Братович, — має батьків у Чорногорі. І вкрав хтось і спродав Туркови, котрий живе в сій стороні.

— То вона! Безперечно вона. Ходи, веди мене!

— Сідай! Прийде час, то підемо. Чи ти бачив коли сей перстень?

Братковичвийняв із гаманця перстеник і подав його Грекові. — Я й перстень, її. Дістала його від мене. Тепер уже нема найменшого сумніву, що то вона. Нарешті... нарешті мачо її... Тепер чичого гаятися. Веди! Дам половину мого маєтку, цілий маєток... Ти сідаєш?

— Хоч би ти мені дав і три твої маєтки, то нині я не завів би тебе до неї. Не сила.

— Отже завтра? Зараз досвіта?

— Підойми люльку, напхай наново, бо висипалася, запали і сідай! Хто за скоро робить, робить поволи, бо лише пусе роботу вже зроблену. Не будь робітником, що руйнує роботу вже зроблену. Ти може добрий купець, але в такім ділі, ще й з своїм власним, гадаю, не вдієш нічого путнього. Як би я тебе завів до неї, то ти її не дістанеш. Може й не побачиш. Досить буде з тебе, коли я приведу її тобі.

— Приведеш? Ти, годен привести? Маєш вільний приступ до неї? Можеш вивести з турецького гарему?

— Запали люльку і слухай. Не перебивай, аж скінчу.

Запорожець розказав усе з кінця.

— Тепер бачиш, — закінчив, — що не так легко дібратися до неї, ще тяжчи вивести її з дому неволі. Завтра ти лишиш ся дома, а я піду до неї... Чи вона знає перстень, що маєш на пальци? Пізнала би, що твій?

— Знає дуже добре.

— Дай мені його, на мій палець. Як прийду до неї, буду руку держати так, щоби побачила перстень. Як то справді вона, то перстень пізнасть і якимсь способом виявить се мені.

— І зараз буде знаки... додав Янакіс, — що я в спілці з тобою... на її тропі... Що працюємо, щоб її визволити... Але як її видобудемо з тої турецької тюрми?

— Ще подумаю. Може щось вигадаю... Тільки, чи Гасан поможе нам? Чи возьме її на галеру? Чи схоче на свої старі літа влізти в таку кабалу, як нам у послідній хвили похозяйчать нога?

— Хоч се пахне конопним шнурком, — відповів Гасан, — возьму! Ти, козаче, мусиш вимудрувати щось дуже хитре, як не хочеш, щоби ти й ми з тою влазили в тенета, з котрих не виліземо.

— Пристарай драбину, — сказав Братович. — Легку, зле міцну, і візьми її на галеру. Може буде потрібна. Здебільша я вже маю плян. Цілий сук у тім, щоби без гамору дібратися о півночи аж на подвіре, в середині хати. Звичайним входом не ліз, бо є дві замнені фіртки. Одна в мурі, що окружає сад кругом хати. Вікон на сад хата не має. Всі вікна виходять на подвіре. Двері коритарі, що вводять до хати і ведуть на подвіре, також усе зачинені. Від Дунаю йде канал попід мур і попід хату аж до басену по середині подвіря. Як у каналі нема сильних решіток, то може би ним дібрався до середини аж на подвіре. Але, як ключі від одних і других дверей Муртаза бере на ніч до себе, або як при входах у сад, до хати і на подвіре цілу ніч сидять вартові, то хоч би ми дібралися каналом до середини, хоч би дівчину дістали, то тяжко буде видобутися звідтам. Чейже дівчина не пролізе каналу... Завтра буду в Муртази і всьому приглянуся ліпше. Може покажеться, що всьо ліпше легше, ніж нині думаю. А може про викрадїж не можна буде й подумати? Тоді мусіти-меш пра вуватися... Хоч мені бачиться, що й се не доведе до цїли. Хоч Сеніцу вкрав хтось, то Муртаза може мати докази, що він законним способом прийшов у посїдане не дівчини. А хоч би й програв, то се, що я бачив, каже мені потерпати, що він скорше забє її, ніж дасть зі своїх рук... Він божевільно задурений у ній... Таки міркую, що иншого способу, як викрадїж, нема. Як не поможе мій плян, то треба буде вимудрувати щось дуже хитре, як не хочеш, щоби ти й ми з тою влазили в тенета, з котрих не виліземо.

— Пристарай драбину, — сказав Братович. — Легку, зле міцну, і візьми її на галеру. Може би купити. Нема також чоловіка, котрий не спродав би все, що має... і свою душу... Дідо тільки в тім, кілько покупець дає, яку монету дає і якими способами дає. Якийсь бачив Трідасть, — перебив Братович, — за ніякі маєтки.

— Не думаю платити Муртазі... від нього купувати. Купити можна службу, котра помогла би вам викрасти дівчину.

— Се далека дорога, — перебив Янакіс. — Такої маси гроша з собою не маю. Я мусів би насамперед поїхати до Атен по гроші...

— Пробуймо таким способом, — сказав Запорожець, — який я вигадав. Як не поталанить нам, то справді мусітимеш пробувати золотом. В того вона, вже знаєш. Лише мусіти-меш пильнувати, щоби не стратити її з очей, як би він її звідси забрав... Отже, що буде, пристарай драбину і вели занести на галеру. Перепрійдім спати.

На другий день Братович пробудився в саме полудне. На кусинку паперу написав:

„Як в ночи почуєш під вікном кумканне жаби, вийди на подвіре. Як не буде можна, покажи крізь вікно руку. Приставимо драбину, по котрій злізеш".

Запорожець взяв Ашмата і пішов до Дунаю. Човен Муртази вже ждав на нього. Розмовляючи по дорозі з гребцями, довідався, що в хаті Муртази, окрім нього самого, Зулеї і старої баби, живе постійно одинацять парубків. Муртаза спить на дивані свого селямлику, стара баба в першій кімнаті гарему, Зулея в другій або третій.

(Дальше буде).

ЗА ВАШІ ГРОШІ

Ви дістаєте спеціяльну варгість в молоці Бордена Рід А.

Ви робите мудро видаючи Ваші гроші і вибираючи Бордена. Ви є запевнені про чистість і повну поживу.

ЗАМОВЛЯЙТЕ МОЛОКО І ЯЙЦЯ У ДОСТАВЦЯ МОЛОКА БОРДЕНА

BORDEN'S
Farm Products Co. Inc.
Telephone BERGEN 1127

ФОНД ІНВАЛІДІВ.

(Через „Свободу")

Попер. Тетушко 2.00 Ів. Ваг ford. Раз приєлав $1.00

Попередно оголошено $145.25

ДОСІ ЗІБРАНО $148.25

PITTSFIELD, MASS.

Отсим повідомляємо Пітсфілд і околицю, що Сотня 16 Січової Організації відгоре представлення

БЕЗТАЛАНА

В СУБОТУ, 16. ЧЕРВНЯ 1923

в церковній галі, Greylock Terrace St.

Початок точно о годині 7.30 вечером.

Вступ $1.00, 75 і 50 цент.

Проситься усіх численно прибути як місцевих так і позамісцевих.

38-39 Січовий Уряд.

CHICAGO, ILL.

Сміш. Драм. Тов. ім. Ме.Люсюка — відгоре —

В НЕДІЛЮ, 17. ЧЕРВНЯ 1923

в галі при Оклей і Райс ул.

НІЧ ПІД ІВАНА КУПАЛА

драма в 5. діях з співами і танцями

М. Старицького

Початок о годині 7.30 вечером.

Запрошується усіх на це прегарне представлення.

38-39 КОМІТЕТ.

НОВИНИ: DETROIT і HAMTRAMCK, MICH. НОВИНИ:

Сміш. Драм. тов. Івана Котляревського відгоре —

В НЕДІЛЮ, 17. ЧЕРВНЯ 1923

в гали Українскої Хати під числом 224 Goyling Street.

ЦИГАНКА КРАСАВИЦЯ

комедія в трох актах, а в 4 відслонах зі співами і танцями, Г. Сойдаковича.

Початок о годині 7.30 вечер.

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Запрошується до як найчисленнійшого участи. КОМІТЕТ 38-39

ПОЗІР УКРАЇНЦІВ З ЮГАРКУ

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ РАДЕХІВ. СМОЛОО ОКРУГА

відгоразться суміш представлення

ДВІ ЖЕРТВИ НА ВІРНУ ЛЮБОВ

драма в 3-ох діях. Нарисав П. Дудик

В СУБОТУ, 16. ЧЕРВНЯ 1923

в NEW LABOR AUDITORIUM,

557 Mt. Pleasant Ave. Cor. Mt. Baron St.

Newark, N. J.

Початок о годині 7.30 вечером.

ВСТУП 50 ЦЕНТ.

Представляє Українська музика ім. Ів. Франка.

По представленню БАЛЬ ДО РАНА

Попереджує: Всяку чистий дохід прив значений на зовнішніх вітрів сегож ціхтрі. Тому дуже ми не повинно нікого не бракувати на сім представленню і балю.

За добор забавки просить.

39 Комітет Радехівского Округа.

ОБІРВАНІЄ ХМАРИ НАД ТЕРНОПОЛЕМ

Нічно з дня 18. на 19. травня с. р. навістила Тернопіль та околиця злива, спричинена обірванєм хмари. Вода залила улиці Вертелну і Сенкевича, причому вдерлась до мешкань, де досягла півтораметрової висоти стін. Жертвою зливи впало 11 родин, які мусіли втікати зі своїх домів. Крім того втопилась одна дитина. Дня 17 травня упав в Тернопільщині незвичайно грубий град, який винищив озимі і ярі засіви.

ЮВІЛЕЙ „ЗОРІ" В ДРОГОБИЧІ.

В неділю дня 27. мая 1923 р. святкувати буде 25-літній ювілей тов. українських ремісників „Зоря" в Дрогобичі.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Бо св. Воскреня Від. 229 повідомляє, що звичайний мітинг відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 17. червня в гали під ч. 611 Форд ул. На порядку нарад звіт контрольної комісії і урядників за шість місяців. Незвичайність цієї задатить кару 50 цент. з урядник і 1.00 — Г. Голубенний, предс.; В. Пухта, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Михаїла від. 15 повідомляє, що звичайний Мітинг відбудеться о 1. годині дорол. в неділю, 17. червня в гали під ч. 611 Форд ул. На порядку нарад звіт контрольної комісії і урядників за шість місяців. Незвичайність цієї задатить кару 50 цент. з урядник і 1.00 — Г. Голубенний, предс.; В. Пухта, секр.

ROYAL MAIL

Часті відїзди звідси

НЮ ЙОРКОМ І ГАМБУРГ

на нових великих чуйових „О" корабля. Модерні під кождий оглядом.

OHIO, ORCA, ORDUNA, ORBITA

До Европи — ШВИДКО — З Европи

2-гий кл. 3-го кл. 2-гий кл. 3-го кл.

ГАМБУРГ

$130 ——— $103.50 ——— $130 ——— $102.50

КИЇВ

$150 ——— $116.50 ——— $116.50

ХАРКІВ $116.50 ——— $116.50

Щиковно приняті кабіни в 3-ій класі ВАЖНЕ! Не тратьте часу купіть квитки для Ваші родини в Европі. Не дозволяйте отвирають 1-го липня.

Голоситься до агентів або

The Royal Mail Steam Packet Co.

26 Broadway, New York City

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

Народний Комісаріят Здоровя зголосив виробництво ліків в Сальгарині (Крим) для Панської місті для заложення там шпиталю для дітий? В якому місці зобовязалася відновити декілька дітних мешкань в Євпторії, де знайде приміщення від 250 до 300 дітий. Чи би знаєте, що з богатьох родин шпаргелів, кождий з малою часткою публіку, і тилько турецькі шпаргелі один з найбільших місць хорі домагаються в нюра більшим числі?

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА

за місяць май 1923

НОВИХ ВІДДІЛІВ:

Товариство ім. Тараса Шевченка в Бавон, Н. Дж.

В. 281. Николишин Юрко, Попович Петро, Анна, Марійка Стефан, Шпайлик Володимир, Литвин Йосиф, Лисий ів. Когут Анн, Кусик Андрій, Петрунин Матвій, Мартинів Микола.

НОВОПРИЙНЯТІ ЧЛЕНИ.

В. 2. Вислоцький Дмитро.
В. 3. Бара Іванна.
В. 5. Спілник Григорій.
В. 7. Чижовський Ілія, Олекса Юстина.
В. 14. Яворовська Настя.
В. 20. Топорівський Михайло.
В. 21. Сник Лука, Сник Олекса, Бодар Петро, Сник Софія.
В. 22. Фесяк Михайло.
В. 29. Бладфчі Іван, Сторожка Вас.
В. 30. Пилип Михайло.
В. 31. Скертон Казимир, Томко Мих.
В. 33. Брус Магдалена, Гуцайко Розалія, Біляс Розалія, Нусевич Анна, Бурляк Катерина, Грин Магдалена, Харнічак Анеля, Білко Катерина, Поплавська Кароліна, Бучинський Марія.
В. 34. Павлюк Іван, Андрущак Іван.
В. 38. Дуньчак Катерина.
В. 39. Ориник Дмитро.
В. 44. Лейнчук Павло.
В. 48. Кацуляк Петро.
В. 55. Папеж Іван, Синявський Стеф.
В. 59. Вікгрінович Юрія, Ганна Варвара, Венгрин Марія, Бакай Марія, Будник Мелянія, Галькевич Марія.
В. 61. Марчук Варвара.
В. 63. Гриньчук Андрій, Маховська Анна, Сикуп Ева, Опадка Фідапет, Зубик Марія.
В. 65. Гервіла Василь, Корчя Агнешка, Пошивак Стефан.
В. 66. Крілъ Прокіп, Босий Василь, Бугера Василь, Стефанів Фельз, Федорак Дмитро, Шумелда Дмитро, Федиак Юлія, Бугера Катерина, Бабинець Іван, Гайдом Марія.
В. 69. Ксмсарий Іван.
В. 73. Бриковіч Анна, Бриковіч Михаилина, Голуб Ніндрат.
В. 76. Цвіг Семен, Хранівська Параска, Варшовська Анастазія.
В. 77. Москаль Олекса.
В. 78. Шайнік Михайло, Молочник Анастазія.
В. 80. Бедник Ілько.
В. 82. Лисик Михайло.
В. 85. Макарчик Іван, Ковальчук Анна, Прочко М. Марія, Прочко Марія.
В. 86. Іванина Андрій.
В. 87. Кшак Анастазія, Костецька Марія, Ваїда Марія.
В. 91. Олійник Марія, Гунька Тома, Павлиш Марія, Гунька Анеля.
В. 93. Гай Доброгна, Вацлав Анд.
В. 94. Грибальчук Іван.
В. 96. Тешук Олекса, Тешук Ева.
В. 98. Чорний Григорій, Іванів Василь, Крупа Софія, Чорний Февронія, Касіян Стефан, Касіян Марта.
В. 100. Крісто Клемент, Крісто Катерина.
В. 101. Кузів Федор, Мацевич Антін.
В. 102. Панасюк Андрій.
В. 104. Федейко Катерина, Рудий Анна.
В. 105. Сиган Василь, Котила Петро.
В. 112. Мицюк Розалія.
В. 113. Сахар Михайло.
В. 116. Томко Андрій, Шевцій Мих.
В. 117. Борбський Теодор.
В. 118. Гавриляк Іван, Молчан Мих.
В. 121. Яворський Антін.
В. 122. Заброшька Софія.
В. 125. Пінас Іван, Славич Іван.
В. 124. Бало Михайло, Сасік Михайло, Дрибик Марія, Бало Анна.
В. 126. Бежок Григорій.
В. 130. Москалюк Семен.
В. 133. Гаснів Іла.
В. 135. Рускик Петро, Рускик Ева.
В. 136. Сус Олекса.
В. 137. Пітвак Йосиф, Мацюк Марія.
В. 139. Федасюк Параска, Федасюк Теодор.
В. 143. Дрогон Юлян.
В. 147. Збрик Стах.
В. 151. Рега Ева.
В. 152. Шумейко Михайло.
В. 155. Мельник Анна.
В. 156. Фірман Андрій.
В. 164. Пірко Анна, Ференц Семен, Піщиль Василь.
В. 168. Білий Дмитро.
В. 170. Левицький Микола.
В. 175. Маслик Йосиф, Маслик Катерина, Шевчиків Катерина.
В. 177. Сідляк Євдокія.
В. 179. Сруг Петро, Сруг Ольгуньк Миколи Мачіцька Михайло, Кіг Михайло, Петрів Василь, Датків Юрія, Сисин Петро, Петричинчик Іван.
В. 180. Арешчий Григорій.
В. 183. Демкович Йосиф, Дзуска Михайло, Фурлик Іван, Дитровий Андрій, Лянишин Стефан.
В. 186. Грець Іван, Мишальчук Григ.
В. 193. Рушницький Стефан.
В. 196. Лепіш Михайло.
В. 198. Куїв Іван.
В. 200. Левицька Анеля.
В. 202. Бігунак Анна.
В. 206. Шаєб, Параска.
В. 207. Іванів Яків, Тимкович Теодозія.
В. 212. Мула Анна.
В. 213. Подовий Андрій, Незнайомий Андрій, Зимник Ілько, Тугрин Теодор.
В. 214. Гладкий Микола.
В. 218. Біліяк Федір, Рудик Михайло, Гринечко Марія, Сумер Ева.
В. 219. Сруг Іван, Сруг Катерина, Гарнічук Юліяна, Ковик Стефан, Сідляко Софія, Кунька Микола, Мегас Мат. ів.
В. 220. Ярмуш Григорій.
В. 221. Ільінська Марія, Мурин Стефан, Мурин Василь, Мурин Марія.
В. 223. Гаш Іван.
В. 228. Мовчан Микола.
В. 231. Ілько Іван, Кошіцька Антонина.
В. 232. Рудзік Михайло, Проць Мих. Кунрат Олекса.
В. 238. Ярошевський Підпр.
В. 240. Пацик Микола, Поліщук Катерина.
В. 241. Сусла Софія.
В. 242. Сурвар Петро.
В. 247. Борис Катерина, Борис Таїсия.
В. 251. Мишишин Іван, Дирко Петро, Мелник Іван, Лишак Катерина, Мегас Анастазія.
В. 255. Білак Григорій, Панчуник Кенальна, Ковальчик Юстина.
В. 260. Бутеков Сфірет, Бутеков Мария Алексей.
В. 266. Гриньчук Юлія, Михальчишин Іван, Ракушак Сергій, Ракушак Тома, Ковальчик Іван, Мигалюк Василь, Ференц Григорій.
В. 267. Гуцовий Юрій, Біленко Вікторія.
В. 270. Пахолок Агафія, Мазур Анд.
В. 274. Дирко Петро.
В. 276. Козов Василь.
В. 277. Кальчаник Петро.
В. 278. Прокопович Стефан.
В. 279. Гуцовська Анастазія.
В. 280. Черняк Павло, Волянський Дмитро, Михайлишин Василь, Волянська Марія, Рудик Семен, Сідельник Данило, Величко Іван, Зайк Михайло, Крайтар Анна, Миколишин Анна, Величко Розалія, Крайтар Стефан, Зайк Катерина.
В. 283. Костюк Стеф, Герчак Марта.
В. 288. Підгайний Василь, Свідерський Теодор, Крайнський Яцко, Мишастий Михайло, Сисак Ксенія, Сідерська Стефанія.
В. 292. Рупа Стефан, Гальчишак Ст.
В. 293. Гуменюк Кость, Нечипор Розалія.
В. 295. Малецький Григорій, Дрекслер Стефан, Мико Іван, Мико Михайло, Куриляк Микола.
В. 296. Мартишин Дмитро.
В. 300. Мико Теодор.
В. 301. Шумський Стефан, Шумський Йосиф, Шумська Юстина, Дуймиськ Анна.
В. 304. Водзінак Роман, Вознічак Юлія, Сидоренко Анеля, Мешок Анна, Сиканіч Розалія.
В. 318. Корай Ксеня, Шарго Павло, Палій Феська, Сугро Юлія, Гринда Параска, Корой Марія, Ромашко Волод.
В. 320. Захарчук Олена, Самчук Анд.
В. 321. Бітінська М. Юлія.
В. 332. Балінська Марія, Зарешка Анна, Вірожин Петрина.
В. 338. Кець Микола.
В. 363. Королишин Василь, Василик Василь, Васьків Стефан, Лушпин Олекса, Пундур Стефан, Кліш Микола, Потрик Б. Іван.
В. 370. Ковальчук Теодор, Ковальчук Марія.
В. 379. Юрків Йосиф.
В. 380. Марковіч Іван.
В. 385. Бачинський Микола, Квасний Тимко, Квасний Текля, Федорцик Павло.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 1. Пребула Павло.
В. 4. Крайник Евгін.
В. 14. Марцінський Станислав, Довган Анна, Довган Іван.
В. 18. Ломета Антін.
В. 20. Загірна Іван, Герман Григ.
В. 58. Топольницький Микола.
В. 61. Пацна Григорій.
В. 94. Заверуха Володимир, Заверуха Зенон.
В. 109. Команецька Анна.
В. 128. Микітка Михайло.
В. 137. Боровський Франко.
В. 142. Ілінівський Станислав.
В. 160. Мішинський Стефан.
В. 192. Сник Микола.
В. 219. о. Копачук Микола, Вакулинський Василь.
В. 237. Клименкрам Лев.
В. 245. Юзьва Василь.
В. 248. Крук Олекса.
В. 263. Леньків Микола.
В. 270. Павлік Евфросія, Павлик Павло.
В. 300. Фенник Михайло.
В. 338. Мицик Стефан, Паньчишин Іван, Крайник Іван.
В. 355. Синайко Дмитро.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ КАРТАМИ (ЛІСТАМИ).

В. 1. Пацканик Михайло, Клебан Йосиф.
В. 20. Вишинська Текла.
В. 42. Сагин Іван, Мішинський Стеф.
В. 61. Батюк Михайло.
В. 86. Захарійчук Гнат, Захарійчук Катерина.
В. 94. Чужочка Онуфрій, Курочка Олена, Сенюк Данило.
В. 116. Юськевич Йосиф.
В. 121. Гладуш Михайло.
В. 124. Ковальчик Василь.
В. 147. Словінський Михайло, Словінська Юлія.
В. 182. Ковай Олекса.
В. 185. Пономарчук Одекса.
В. 196. Шікабанишій Василь.
В. 197. Кокізуд Василь, Шалапій Василь, Шалапій Катерина.
В. 242. Мазур Теодор.
В. 250. Грабак Антін, Грабак Марія.
В. 261. Кужда Йосиф.
В. 267. Юрків Іван.
В. 274. Бедак Михайло.
В. 275. Міхоцький Михайло.
В. 276. Гарко Антін.
В. 284. Гринків Онуфрій, Навгуленчик Іван.
В. 308. Сокальська Федорка, Сокальський Дмитро.
В. 320. Захарчук Теодор.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЕ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Такач Михайло.
В. 14. Бань Михайло, Зарих Мих.
В. 18. Ілько Іван.
В. 20. Сосновський Михайло, Міщук Микола, Федорів Іван.
В. 27. Сьвічевський Михайло.
В. 38. Ведзьбанський Яків.
В. 42. Ковалі Григорій.
В. 43. Савка Федор.
В. 47. Шумейко Михайло.
В. 61. Сілан Теодор.
В. 73. Гогун Кирило, Крутий Василь.
В. 83. Грінько Михайло.
В. 91. Брицький Юрій.
В. 94. Галько Анна.
В. 96. Стасевич Петро.
В. 98. Пацик Андрій.
В. 104. Макитрин Константин.
В. 104. Крук Стефан.
В. 106. Кострика Іван.
В. 109. Тинжик Андрій.
В. 112. Стрепійко Антонина, Мельник Ганна, Ковальчик Розалія, Марія, Кюрик Анна, Стиборівська Марія.
В. 119. Висоцька Катерина.
В. 121. Кобтович Петро, Кобтовна Анна.
В. 122. Гуляк Іван.
В. 126. Сергуньська Емілія.
В. 142. Гавловський Іван, Станцьмик Іван.
В. 150. Мороз Марія, Кіцко Петро, Мороз Василь.
В. 157. Яремко Михайло, Кузьбана Іван.
В. 169. Дин Настуня.
В. 190. Кунь Атанасій.
В. 240. Король Йосиф.
В. 244. Мацюка Іван.
В. 222. Гаговник Йосиф.
В. 250. Мигуцевська Катерина.
В. 238. Ковальський Михайло.
В. 248. Пірко Фекла, Фабрик Текла.
В. 249. Кузьмишин Анна.
В. 255. Стиборівський Семен.
В. 257. Поплавік Іван.
В. 258. Ковальчик Іван.
В. 265. Рудницький Йосиф.
В. 300. Даврук Михайло, Головач Яків, Клапач Онуфрій, Павлач Марія, Яцишин Кілісфан, Бесіка Василь, Яцишин Антін, Яцишин Марія.
В. 301. Висьмський Іван.
В. 314. Сисак Анна.
В. 324. Горта Григорій.
В. 338. Кунька Мих., Кунька Марія.
В. 355. Данишин Мих., Шіцка Олекса.
В. 370. Ковальчик Михайло.
В. 401. Ленцик Іван, Ленцик Петро.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ (КАРТИ).

В. 8. Савка Іван.
В. 12. Попадюк Петро.
В. 51. Бодак Михайло.
В. 58. Романів Григорій, Романів Катерина.
В. 65. Трипків Онуфрій.
В. 69. Юрків Іван.
В. 75. Щербатий Тимко.
В. 110. Курочка Онуфрій, Курочка Олена, Бінка Лев.
В. 116. Наконечний Олекса.
В. 124. Мазур Теодор.
В. 133. Фурта Агафія, Фурта Ілько.
В. 153. Бурь Вас., Бурь Катерина.
В. 158. Терлипець Юлія.
В. 160. Мішанський Стефан, Кужда Йосиф.
В. 168. Зубко Іван.
В. 168. Словінський Михайло, Словінська Юлія.
В. 170. Пацик Василь, Махоцький Кавось, Махоцький Михайло.
В. 176. Кивась Павло, Кивась Катерина.
В. 185. Ватовальник Іван.
В. 209. Клебан Йосиф.
В. 225. Кокорудза Василь.
В. 235. Сагаш Іван.
В. 240. Звірик Мих., Звірик Анна.
В. 245. Юськевич Йосиф.
В. 256. Корчак Михайло.
В. 323. Іссаюк Василь, Іссаюк Марія.
В. 338. Пацканик Михайло.
В. 355. Синайко Дм., Сенюк Данило.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЦІ.

В. 1. Беднярик Павло.
В. 77. Горечко Іван.
В. 98. Менькевич Вінцентій.
В. 105. Мрсько Тимко.
В. 130. Шолок Йосиф.
В. 188. Батайчук Микола.
В. 193. Ручинська Текля.
В. 221. Грименьська Наталія.
В. 235. Ходоровська Мотрона.
В. 380. Бордун Григорій.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця квітня 1923 р. в У. Н. С. було повнолітних чл. 13.306
В місяци маю 1923 р. принято нових членів 308
В місяци маю 1923 р. принято наново 31
В місяци маю 1923 р. принято з перест. листами 35
В місяци маю 1923 р. принято з інших каас обезпечення 7
Разом 13.687
З кінцем місяця маю 1923 р. суспендовано 73
В місяци маю 1923 р. відійшли з перест. листами 41
В місяци маю 1923 р. відійшли до інших кляс 7
В місяци маю 1923 р. померли 10
Разом 131
З кінцем місяця мая 1923 р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів 13.556

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В кляси D на $100 11
В кляси А на $250 299
В кляси АА на $500 ..... 4.312
В кляси В на $750 507
В кляси С на $1000 ..... 8.250
В кляси ВВ на $1500 128
В кляси СС на $2000 13
Разом 13.556

ЗІСТАВЛЕННЄ РЕКОРДІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У.Н.СОЮЗА:

З кінцем місяця квітня 1923 р. було дітей обезпечених в молодечім департаменті У. Н. С. 6.505
В місяци маю 1923 р. принято нових 175
В місяци маю 1923 р. принято наново 22
В місяци маю 1923 р. принято з переступними листами 12
Разом 6.714
В місяци маю 1923 р. суспендовано 29
В місяци маю 1923 р. відійшли з переступними листами 10
В місяци маю 1923 р. померло 1
Разом 40
З кінцем місяця мая 1923 р. було всіх дітей обезпечених в молодечім департаменті У. Н. Союза 6.674

ЗІСТАВЛЕННЄ ЗАГАЛЬНЕ:

З кінцем місяця мая 1923 р. повнолітних членів 13.556
З кінцем місяця мая 1923 р. дітей членів 6.674
Разом всіх обезпечених в У. Н. Союзі 20.230

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосувати.

Так повелося як і молодечі наради У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць май 1923 року як суспендовані або виключені за неплачение місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли до 30-го липня не подадуть були членами У. Н. Союза, мусять згодостися в протягу того місяця (червня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залегодності до місцевої каси на руки відділових урядників. Если цего не зробять до кінця червня 1923, то з липнем 1923 року мусять виновити свої апляциї (просьби о принятє) наколи сходить були дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Це знов членів, так повнолітних і молодечі, котрі в місяци маю 1923 р. взяли переступні листи в еще кінці, повинні до липня 1923 р. подати до Головного відділу У. Н. Союза, мусять вповн